

VÝZNAMNÁ KONTROLNÍ ZÁTĚŽ

(Věcný záměr řešení významné kontrolní zátěže v České republice)

Cíl: Pomocí ověřených principů „nudge“ (štouch) vést kontrolní orgány k **(1)** účinnější koordinaci kontrol, **(2)** eliminaci nezáměrných duplicit, **(3)** rovnoměrnému rozproštění kontrolní zátěže, a obecně tedy k **(4)** efektivizaci kontrolní činnosti, a to **(5)** bez obligatorního omezování počtu kontrol, **(6)** bez zásahů do práv kontrolovaných či kontrolorů a **(7)** bez ohrožení účelu a výkonu kontrolní činnosti.

Současný stav

Koordinace je prováděna jen částečně a mnohdy neformálně.

Kontroly ve veřejné správě probíhají v současné době z velké části nekoordinovaně, byť kontrolní orgány mají povinnost kontroly v zájmu dobré správy koordinovat (§ 25 Kontrolního řádu). V oblasti finančních kontrol institucionalizovanou koordinaci jejich části umožňuje **Modul koordinace plánování** Ministerstva financí, v němž se ovšem nenacházejí zdaleka všechny kontrolní orgány. Dochází tak zejména k nezáměrným duplicitám kontrol z důvodu absence koordinačního nástroje, v němž by byly zapojeny všechny subjekty.

Žádoucí stav

Kontroly jsou koordinovány a sdílejí své závěry.

Kontrolní subjekty ve veřejné správě dostanou účinný nástroj ke koordinaci kontrol, budou do něj povinně začleněny, a koordinaci tak v nejvyšší možné míře provádí z poznané nutnosti. Kontroly nejsou nijak obligatorně omezovány. Neopodstatněná kontrolní zátěž a nezamýšlené duplicity jsou odstraněny díky funkčnímu koordinačnímu mechanismu. Stát i veřejnost mají přehled o tom, jak systém kontrol funguje.

HLAVNÍ TEZE ŘEŠENÍ

1. Zřízení informačního systému pro koordinaci kontrol

Veřejná správa má komplexní a ucelený přehled o všech kontrolách, které provádí, neboť všechny kontroly jsou v systému zaneseny, což je základ, bez něhož nelze ani uvažovat o reformě systému kontrol. Kontrolní orgány zároveň disponují nástrojem, skrze který snadno koordinují své kontroly a vzájemně jednoduše sdílí výsledky svých kontrol.

2. Uložení povinnosti NKÚ analyzovat systém kontrol

S daty o systému kontrol aktivně pracuje Nejvyšší kontrolní úřad - nezávislý orgán se systémovým pohledem, který zejména vyhodnocuje nastavení systému kontrol a doporučuje zlepšení. O tom, které údaje z evidence kontrol budou zveřejněny, rozhoduje NKÚ tak, aby nedocházelo k ohrožení účelu kontroly či narušení mlčenlivosti. Předpokládá se statistické zveřejňování souhrnných dat.

3. Definování indikátorů významné kontrolní zátěže

Určení, jaké kontroly lze považovat za přiměřené a jaké už za zatěžující (i s ohledem na velikost kontrolovaných subjektů), je základem pro ukotvení debaty o tom, jak systém kontrol efektivizovat. Návrh nijak neomezuje potřebnou kontrolní činnost ani nezakládá nemožnost kontrolu provést.

4. Zavedení povinnosti ověřit, zda plánovaná kontrola není významnou kontrolní zátěží

Kontrolní orgány jsou podněcovány ke vzájemné koordinaci kontrol a k rovnoměrnému rozložení kontrolní zátěže na všechny kontrolované subjekty tím, že před zahájením kontroly musí ověřit, zda plánovaná kontrola není významnou kontrolní zátěží. Pokud ano, musí uskutečnění kontroly odůvodnit, ovšem není kladena žádná významná administrativní, natož právní překážka uskutečnění kontroly.